

Đề thi cuối kỳ môn học GIẢI TÍCH 1 (MAT1094) - Đề số 1
(Học kỳ I năm học 2013-2014, thời gian làm bài 150 phút)

Câu 1. (1,5đ) Cho hàm số $f(x) = \begin{cases} \frac{\sin 3x}{x} & \text{khi } x \neq 0 \\ a & \text{khi } x = 0 \end{cases}$

Tìm giá trị của a để hàm số liên tục trên \mathbf{R}

Câu 2. (1,5đ) Tìm giới hạn $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1} \right)^{\frac{1}{x}}$

Câu 3. (1,5đ) Tính đạo hàm cấp n của hàm số $f(x) = \frac{x}{2x^2 - 3x + 1}$

Câu 4. (1,5đ) Tính tích phân $\int_1^e \frac{\ln x \sqrt[3]{1 + \ln^2 x}}{x} dx$

Câu 5. (1,5đ) Tìm bán kính hội tụ, miền hội tụ của chuỗi lũy thừa $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n! 2^n}{n^n} (x+2)^n$

Câu 6. (1,5đ) Khai triển hàm số $f(x) = \frac{x^2 + x + 1}{x^2 - 4x + 3}$ thành chuỗi lũy thừa của x và xác định miền hội tụ của chuỗi

Câu 7. (1,0đ) Thí sinh chỉ chọn làm một trong hai câu **7a.** hoặc **7b.** sau đây:

7a. Xét tính liên tục của hàm số $f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{3 + x^{2n}}$ trên \mathbf{R}

7b. Định nghĩa đạo hàm của hàm số $f(x)$ xác định trong khoảng (a, b), tại điểm $x \in (a, b)$ và áp dụng để tìm giới hạn $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\arctan(x+h) - \arctan x}{h}$ trong khoảng $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$

=====

Đáp án và thang điểm Đề thi cuối kỳ môn học GIẢI TÍCH 1 (MAT1094) - Đề số 1
(Học kỳ I năm học 2013-2014, thời gian làm bài 150 phút)

Câu	Lời giải	Điểm
1	Vì $\sin 3x$ và x là các hàm sơ cấp nên khi $x \neq 0$ thì hàm $f(x) = \frac{\sin 3x}{x}$ là hàm sơ cấp nên liên tục trên $\mathbf{R} \setminus \{0\} = (-\infty, 0) \cup (0, \infty)$	0,25
	do đó $f(x)$ liên tục trên $\mathbf{R} \Leftrightarrow f(x)$ liên tục tại $x = 0$	0,25
	$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} 3 \frac{\sin 3x}{3x} = 3 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{3x}$	0,25
	đặt $t = 3x$, khi $x \rightarrow 0$ thì $t \rightarrow 0$ nên $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 3 \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\sin t}{t} = 3 \cdot 1 = 3$ (1)	0,25
	Theo định nghĩa, $f(x)$ liên tục tại $x = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(0)$ (2), mặt khác, theo giả thiết $f(0) = a$ (3)	0,25
	từ (1), (2) và (3) suy ra $a = 3$	0,25
	Cộng	1,50
Cách khác	Khi $x \rightarrow 0$ thì $\sin 3x \rightarrow 0 \Rightarrow \frac{\sin 3x}{x}$ có dạng vô định $\frac{0}{0}$ nên có thể áp dụng quy tắc Lôpital để tìm $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{x}$	0,25
	$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(\sin 3x)'}{x'} = \lim_{x \rightarrow 0} 3 \cos 3x = 3$ (1)	0,25
2	$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1} \right)^{\frac{1}{x}} = e^{\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \ln \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1} \right)} = e^{\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1} \right)}{x}}$	0,25

Câu	Lời giải	Điểm
	khi $x \rightarrow \infty \Rightarrow \frac{\pi x}{2x+1} = \frac{\pi}{2 + \frac{1}{x}} \rightarrow \frac{\pi}{2} \Rightarrow \tan \frac{\pi x}{2x+1} \rightarrow \tan \frac{\pi}{2} = \infty \Rightarrow \ln\left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right) \rightarrow \infty$ $\Rightarrow \frac{\ln\left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)}{x}$ có dạng vô định $\frac{\infty}{\infty}$ nên có thể áp dụng quy tắc Lôpital để tìm $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln\left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)}{x}$	0,25
	$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln\left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\left[\ln\left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)\right]'}{x'} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\pi}{(2x+1)^2 \cos^2 \frac{\pi x}{2x+1} \tan \frac{\pi x}{2x+1}} =$ $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2\pi}{(2x+1)^2 \sin \frac{2\pi x}{2x+1}} = (*)$	0,25
	$= \frac{2\pi}{\lim_{x \rightarrow \infty} (2x+1)^2 \sin \frac{2\pi x}{2x+1}} = \frac{2\pi}{\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{2\pi x}{2x+1}}{\frac{1}{(2x+1)^2}}}$ khi $x \rightarrow \infty$ $\Rightarrow \frac{2\pi x}{2x+1} = \frac{2\pi}{2 + \frac{1}{x}} \rightarrow \pi \Rightarrow \sin \frac{2\pi x}{2x+1} \rightarrow \sin \pi = 0, \frac{1}{(2x+1)^2} \rightarrow 0$ $\Rightarrow \frac{\sin \frac{2\pi x}{2x+1}}{\frac{1}{(2x+1)^2}}$ có dạng vô định $\frac{0}{0}$ nên có thể áp dụng quy tắc Lôpital để tìm $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{2\pi x}{2x+1}}{\frac{1}{(2x+1)^2}}$	0,25
	$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{2\pi x}{2x+1}}{\frac{1}{(2x+1)^2}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\left(\sin \frac{2\pi x}{2x+1}\right)'}{\left[\frac{1}{(2x+1)^2}\right]'} = \frac{\pi}{2} \lim_{x \rightarrow \infty} (2x+1) \left(-\cos \frac{2\pi x}{2x+1}\right) = \frac{\pi}{2} \cdot \infty \cdot 1 = \infty$	0,25
	$\Rightarrow \frac{2\pi}{\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin \frac{2\pi x}{2x+1}}{\frac{1}{(2x+1)^2}}} = \frac{2\pi}{\infty} = 0 \Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)^{\frac{1}{x}} = e^0 = 1$	0,25
Cộng		1,50
Cách khác	Từ (*): Đặt $t = \pi - \frac{2\pi x}{2x+1} = \frac{\pi}{2x+1} \Rightarrow \frac{2\pi x}{2x+1} = \pi - t$ và $2x+1 = \frac{\pi}{t} \Rightarrow \sin \frac{2\pi x}{2x+1} = \sin(\pi - t) = \sin t$ và khi $x \rightarrow \infty$ thì $t \rightarrow 0$	0,25
	$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2\pi}{(2x+1)^2 \sin \frac{2\pi x}{2x+1}} = \frac{2}{\pi} \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t^2}{\sin t} = \frac{2}{\pi} \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t}{\frac{\sin t}{t}} = \frac{2}{\pi} \frac{\lim_{t \rightarrow 0} t}{\lim_{t \rightarrow 0} \frac{\sin t}{t}} = \frac{2}{\pi} \cdot \frac{0}{1} = 0$	0,25
	$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\tan \frac{\pi x}{2x+1}\right)^{\frac{1}{x}} = e^0 = 1$	0,25

Câu	Lời giải	Điểm
	$f(x) = \frac{x}{2x^2 - 3x + 1} = \frac{x}{(x-1)(2x-1)} = \frac{A}{x-1} + \frac{B}{2x-1}$	0,25
	$\frac{A(2x-1) + B(x-1)}{(x-1)(2x-1)} = \frac{(2A+B)x - (A+B)}{(x-1)(2x-1)} \Rightarrow \begin{cases} 2A+B=1 \\ A+B=0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} A=1 \\ B=-1 \end{cases} \Rightarrow f(x) = \frac{1}{x-1} - \frac{1}{2x-1}$	0,25
	<p>Có thể chứng minh hoặc chỉ cần đưa ra công thức $\left(\frac{1}{ax+b}\right)^{(n)} = \frac{(-1)^n n! a^n}{(ax+b)^{n+1}}$</p>	0,25
3	$\Rightarrow \left(\frac{1}{x-1}\right)^{(n)} = \frac{(-1)^n n!}{(x-1)^{n+1}} = \frac{(-1)^n n!}{(x-1)^{n+1}}$	0,25
	$\Rightarrow \left(\frac{1}{2x-1}\right)^{(n)} = \frac{(-1)^n n! 2^n}{(2x-1)^{n+1}}$	0,25
	$\Rightarrow f^{(n)}(x) = \left(\frac{1}{x-1}\right)^{(n)} - \left(\frac{1}{2x-1}\right)^{(n)} = (-1)^n n! \left[\frac{1}{(x-1)^{n+1}} - \frac{2^n}{(2x-1)^{n+1}} \right]$	0,25
	Cộng	1,50
	$I = \int_1^e \frac{\ln x \sqrt[3]{1+\ln^2 x}}{x} dx = \int_1^e \ln x \sqrt[3]{1+\ln^2 x} d(\ln x)$	0,25
	$I = \frac{1}{2} \int_1^e (1+\ln^2 x)^{\frac{1}{3}} d(1+\ln^2 x)$	0,25
4	<p>đặt $t = 1 + \ln^2 x$, khi $x = 1$ thì $t = 1$ và khi $x = e$ thì $t = 2 \Rightarrow I = \int_1^2 t^{\frac{1}{3}} dt$</p>	0,25
	$I = \frac{3}{8} t^{\frac{4}{3}} \Big _1^2$	0,50
	$I = \frac{3}{8} \left(2^{\frac{4}{3}} - 1^{\frac{4}{3}} \right) = \frac{3}{8} (2\sqrt[3]{2} - 1)$	0,25
	Cộng	1,50
Cách khác	$I = \int_1^e \frac{\ln x \sqrt[3]{1+\ln^2 x}}{x} dx, \text{ đặt } t = \sqrt[3]{1+\ln^2 x}$	0,25
	$\Rightarrow t^3 = 1 + \ln^2 x \Rightarrow 3t^2 dt = 2 \frac{\ln x}{x} dx \Rightarrow \frac{\ln x}{x} dx = \frac{3}{2} t^2 dt$ và khi $x = 1$ thì $t = 1$ và khi $x = e$ thì $t = \sqrt[3]{2}$	0,25
	$I = \frac{3}{2} \int_1^{\sqrt[3]{2}} t^3 dt$	0,25
	$I = \frac{3}{8} t^4 \Big _1^{\sqrt[3]{2}}$	0,50
	$I = \frac{3}{8} \left[(\sqrt[3]{2})^4 - 1^4 \right] = \frac{3}{8} (2\sqrt[3]{2} - 1)$	0,25
5	$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n! 2^n}{n^n} (x+2)^n = \sum_{n=1}^{\infty} a_n t^n \text{ với } a_n = \frac{n! 2^n}{n^n} \text{ và } t = x+2$	0,25
	Gọi bán kính hội tụ của chuỗi là R , khi đó	0,25

Câu	Lời giải	Điểm
	$\rho = \lim_{n \rightarrow \infty} \left \frac{a_{n+1}}{a_n} \right = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1)!2^{n+1}n^n}{(n+1)^n n!2^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} = \frac{2}{\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} = \frac{2}{e} \Rightarrow R = \frac{1}{\rho} = \frac{e}{2}$	
	$\Rightarrow \text{khoảng hội tụ của chuỗi là } t < R \Leftrightarrow x+2 < R = \frac{e}{2} \Rightarrow -\frac{e}{2} - 2 < x < \frac{e}{2} - 2$	0,25
	<p>tại $x = \frac{e}{2} - 2$ (đầu mút phải) chuỗi trở thành chuỗi dương $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!e^n}{n^n} = \sum_{n=1}^{\infty} b_n$</p> <p>với $b_n = \frac{n!e^n}{n^n} \Rightarrow \frac{b_{n+1}}{b_n} = \frac{e}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} > 1$</p> <p>do $e > \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \Rightarrow b_n$ là dãy tăng và không tiến về 0 khi $n \rightarrow \infty$ nên chuỗi phân kỳ tại đầu mút phải của khoảng hội tụ</p>	0,25
	<p>tại $x = -\frac{e}{2} - 2$ (đầu mút trái) chuỗi trở thành chuỗi đan dấu $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{n!e^n}{n^n} = \sum_{n=1}^{\infty} b_n$</p> <p>với $b_n = (-1)^n \frac{n!e^n}{n^n} \Rightarrow \left \frac{b_{n+1}}{b_n} \right = \frac{e}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} > 1$</p> <p>do $e > \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \Rightarrow b_n$ là dãy tăng và không tiến về 0 khi $n \rightarrow \infty$ nên chuỗi phân kỳ tại đầu mút trái của khoảng hội tụ</p>	0,25
	$\Rightarrow \text{miền hội tụ của chuỗi là } \left(-\frac{e}{2} - 2, \frac{e}{2} - 2\right) \text{ hay } -\frac{e}{2} - 2 < x < \frac{e}{2} - 2$	0,25
	Cộng	1,50
6	<p>$f(x) = \frac{x^2 + x + 1}{x^2 - 4x + 3} = 1 + \frac{5x - 2}{(x-3)(x-1)} = 1 + \frac{1}{2} \left(\frac{13}{x-3} - \frac{3}{x-1} \right)$</p> <p>$\frac{13}{x-3} = -\frac{13}{3 \left(1 - \frac{x}{3}\right)} = -\frac{13}{3} \cdot \frac{1}{1 - \frac{x}{3}} = \left(\text{sử dụng } \frac{1}{1-t} = \sum_{n=0}^{\infty} t^n \text{ trong miền hội tụ } t < 1, \text{ với } t = \frac{x}{3}\right)$</p> <p>$= -\frac{13}{3} \left[1 + \frac{x}{3} + \left(\frac{x}{3}\right)^2 + \left(\frac{x}{3}\right)^3 + \dots \right] = -\frac{13}{3} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{3^n}$ trong miền hội tụ $\left \frac{x}{3} \right < 1$ hay $x < 3$ (4)</p> <p>$-\frac{3}{x-1} = \frac{3}{1-x} = 3 \cdot \frac{1}{1-x} = \left(\text{sử dụng } \frac{1}{1-x} = \sum_{n=0}^{\infty} x^n \text{ trong miền hội tụ } x < 1\right)$</p> <p>$= 3(1 + x^2 + x^3 + \dots) = 3 \sum_{n=0}^{\infty} x^n$ trong miền hội tụ $x < 1$ (5)</p> <p>$\Rightarrow f(x) = 1 + \frac{1}{2} \left(-\frac{13}{3} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{3^n} + 3 \sum_{n=0}^{\infty} x^n \right) = 1 + \frac{1}{2} \sum_{n=0}^{\infty} \left(3 - \frac{13}{3^{n+1}} \right) x^n$ trong miền hội tụ $x < 1$</p> <p>[giao của (4) và (5)]</p>	0,25 0,25 0,25 0,25
	Cộng	1,50
7a	$ x < 1: \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} = 0 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[3]{3 + x^{2n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[3]{3} = 1$	0,20

Câu	Lời giải	Điểm
	$ x = 1: \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} = 1 \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{3 + x^{2n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{4} = 1$	
	$ x > 1: \lim_{n \rightarrow \infty} x^{2n} = \infty \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{3 + x^{2n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} x^2 \sqrt[n]{\frac{3}{x^{2n}} + 1} = x^2$	0,20
	$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} 1 & \text{khi } x \leq 1 \\ x^2 & \text{khi } x > 1 \end{cases} \Rightarrow$ hàm số liên tục với $\forall x \neq \pm 1$ (6)	0,20
	vì $\lim_{x \rightarrow -1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1^-} x^2 = 1 = f(-1)$ và $\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1^+} 1 = 1 = f(-1)$ nên hàm số liên tục tại $x = -1$ (7)	0,20
	vì $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} 1 = 1 = f(1)$ và $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} x^2 = 1 = f(1)$ nên hàm số liên tục tại $x = 1$ (8)	
	từ (6), (7) và (8) \Rightarrow hàm số liên tục trên \mathbb{R}	0,20
	Cộng	1,00
7b	Giả sử hàm số $f(x)$ xác định trong khoảng (a, b) và $x_0 \in (a, b)$, nếu tồn tại giới hạn $\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = A \in \mathbb{R}$ thì A được gọi là đạo hàm của hàm số $f(x)$ tại điểm x_0 và được ký hiệu là $f'(x_0)$.	0,20
	Đặt $\Delta x = x - x_0, \Delta f = f(x) - f(x_0)$ thì $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x) - f(x_0)}{x - x_0} = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\Delta f}{\Delta x} = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + \Delta x) - f(x_0)}{\Delta x}$	0,20
	Xét hàm $f(x) = \arctan x$ xác định trong khoảng $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$, theo định nghĩa đạo hàm của hàm $f(x)$ tại điểm $x \in \left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$: $f'(x) = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{f(x + \Delta x) - f(x)}{\Delta x} = \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\arctan(x + \Delta x) - \arctan x}{\Delta x} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\arctan(x + h) - \arctan x}{h} \quad (9)$	0,20
	Mặt khác $f'(x) = (\arctan x)' = \frac{1}{x^2 + 1}$ (10)	0,20
	Từ (9) và (10) suy ra $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\arctan(x + h) - \arctan x}{h} = \frac{1}{x^2 + 1}$	0,20
		Cộng